

Analyzing Chazal עיונים בחז"ל

פרשת תרומה גליון מס' 62

דברי התורה לעילוי נשמות החיילים שנפלד
ולעילוי נשמות אלתר עבי אריה בן חיים יעובנס
ולעילוי נשמות הרב יוסף בן הרב שמשון פרלמן
ולפואת הפצועים

הרב רועיאל שונברון

פרשת תרומה פרק כ"ה פסוק ב'

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה

הספורנו מסביר שבמקור ה' רצה שהתרומות ינתנו דרך נציגי העם, במקרה הזה הסנהדרין. אבל העם רץ והביא את התרומות ישירות למשה רבנו.

אם ננתח את פירוש הספורנו הזה, נוכל לשאול את השאלה הבאה. נראה מהספורנו שיש יתרון בכך שבני ישראל יתנו את התרומות דווקא דרך הגבאים, ולא רק שיביאו את התרומות עצמן ישירות למשה. מכיוון שזה לא היה תרומות חובה שיזדקקו לסוכני ה' כדי להבטיח שכולם תרמו, אלא כל התרומות היו בהתנדבות. האם לא היה טוב ומעורר השראה עבור האדם לתת את התרומה ישירות למשה, ולא באמצעות הגבאים?

התשובה יכולה להיות שאיננו מבינים עד הסוף את התועלת וההשראה הנובעת מכך שמספר אנשים מעורבים בהיבטים שונים של המצווה. כשבני ישראל נתנו את התרומה ישירות למשה, הייתה להם השראה משלהם. אבל הם לא נהנו מההשראה שמקורה בראיית אנשים אחרים מעורבים במצווה, גם אם רק היו אוספים את החפצים. החשיבות שהם חשו בחלק שלהם במצווה הייתה מתחככת גם על הנותנים, והופכת את הערכתם למצווה להרבה יותר גדולה.

זה שייך גם בחיינו. כשזה מגיע לקיום מצווה, אם יש לנו כמה אנשים שמעורבים, גם אם כל אחד עוסק בחלק אחר של המצווה, כאשר כל אדם יראה את האנרגיה שהאדם השני משקיע במצווה, כל צד יגדל בעבודת ד' שלו. דוגמה טובה לכך תהיה מצוות צדקה. יכולים להיות מספר אנשים שמעורבים במצווה. יכול להיות את מי שמעורב בקריאה לאנשים לגייס את הכספים, האנשים שנותנים את הצדקה, האנשים שהכינו את כל חומר ההתרמה ועוד ועוד. כאשר כל אחד יראה את האנרגיה ואת אהבת המצווה שיש לכל אחד בחלקו במצווה, אהבת המצווה של כל שאר המשתתפים תגדל גם היא מטבעה.

RAV ROYALE SCHONBRUN

פרשת תרומה פרק כ"ה פסוק ב'

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה

The Sforno explains that Hashem originally wanted the donations to be given through the representatives of the people which would have been the Sanhedrin. However, the people ran and brought the donations straight to Moshe Rabbeinu themselves.

It would seem from the Sforno that there was an advantage to having B'nei Yisroel give the donations specifically through agents as opposed to bringing the donations themselves. This is difficult to understand because these donations weren't mandatory. By a mandatory contribution, we can understand why we need agents to oversee the donations in order to ensure everyone gives properly. However, these donations were voluntary. Wouldn't it be better for the people themselves to bring their own voluntary donations as opposed to giving it through a middleman?

The answer could be that we do not fully understand the benefit and the inspiration that comes about when multiple people are involved in different aspects of a mitzvah. When B'nei Yisroel gave the donation straight to Moshe, they had their own inspirations. However, they didn't benefit from the inspiration that comes from seeing other people involved in the same mitzvah even if they were just collecting the objects. If the contributions would have been given through the Sanhedrin, the importance that they felt for their part of the mitzvah would have rubbed off on the other givers making them much greater in their appreciation of the mitzvah.

This applies in our lives as well. When it comes to performing a mitzvah, if we have multiple people involved, then each person sees the energy that the other person puts into the mitzvah. Each person will grow even more in their avodas Hashem. A good example of this would be the mitzvah of tzedakah. There can be multiple people involved in the mitzvah. There can be the person involved in calling people to raise the funds, the people who are giving the tzedakah, the people who prepared all the fundraising materials and so much more. When each one sees the energy and the love that each individual has for the mitzvah, then all the other participants love for the mitzvah will inherently grow as well.

הרב רועיאל שונברון

פרשת תרומה פרק כ"ה פסוק ב'

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תיקחו את תרומתי

הבעל הטורים מסביר שהפסוק אומר "ויקחו לי", והמילה לי היא גימטרייה של 40. כלומר, מישהו עם עין טובה ייתן אחד מתוך 40. וכשכתוב "כל איש", למילה כל יש את גימטרייה של 50. כלומר, מי שיש לו כמות ממוצעת של נדיבות ייתן אחד מתוך 50. הגימטרייה של האותיות הראשונות של המילים "מאת כל" שווה 60. כלומר, אדם שלא כל כך נדיב ייתן אחד מתוך 60. בדיוק הכמויות שגזרו רבנן שאדם צריך לתת כשהוא נותן תרומה לכהן.

אם ננתח את פירוש בעל הטורים הזה נוכל לשאול את השאלה הבאה. מכאן נראה שהתורה משווה את התרומה למשכן שהייתה בהתנדבות לחלוטין, לסכומים שאדם צריך לתת לתרומה, שזה חוק מדרבנן המחייב אותו. קשה להבין את זה, כיון שאם אדם לא צריך לתת כלום והוא נותן אפילו סכום קטן מאוד, האם זה לא ייחשב נדיב מאוד? הרי הוא לא היה צריך לתת שום דבר. ואילו כשמדובר בגזירת דרבנן שהיא חובה, הגדירו סכום מינימלי ומקסימלי לחייב את האנשים לתת בהתאם לרמת הנדיבות שלהם?

התשובה יכולה להיות שהתורה מלמדת אותנו שיעור חשוב מאוד על נתינה. לפעמים אדם נותן לא בגלל שהוא נדיב אלא בגלל שהוא מרגיש שהוא חייב לתת כמו כולם. כאשר אדם נותן עקב לחץ חברתי, הוא בדרך כלל לא ייתן כמויות גדולות, שכן הנתינה אינה מקורה בתכונת הנדיבות שלו. זה מה שהתורה מלמדת אותנו כאן. כאשר התורה מתארת אנשים שהם נדיבי לב – נדיבים מטבעם, הם לא יתנו פחות מאחד מתוך שישים מנכסיהם.

זה שיעור חשוב גם עבורנו. התורה רוצה שנהיה נדיבים בכספנו וניתן לצדקה. הרבה פעמים אנחנו חושבים שאנחנו נותנים כסף לצדקה וזה עושה אותנו נדיבים. עם זאת, אנחנו צריכים להבין שבמובן מסוים להיות נדיב זה להרגיש שאנחנו לא רק נותנים, אלא להרגיש שאנחנו מוותרים על משהו מעצמנו.

RAV ROYALE SCHONBRUN

פרשת תרומה פרק כ"ה פסוק ב'

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה

The Ba'al Haturim explains that the Pasuk says ויקחו לי and the word לי is the numerical equivalent of 40. This means that someone with a good eye will give one out of 40. Then, when the Torah says כל איש, the word כל has the numerical equivalent of 50 which means that someone who has an average amount of generosity will give one out of 50. In addition, the numerical equivalent of the first letters of the words כל מאת equal 60 which means someone with a bad eye who is not so generous will give one out of 60 just like what the Rabanan decreed a person should give when giving Terumah to the Kohein.

If we analyze this Ba'al Haturim we can ask the following question. It seems from here that the Torah is comparing the donation to the Mishkan which was totally voluntary to the amounts a person needs to give to Terumah which is a Rabbinic mandatory law. This is difficult to understand because if a person only gave a small amount, wouldn't that be considered a generous amount since he was not required at all to give? By the Terumah, the Rabanan decreed the minimum and maximum amount that one gives which directly correlates to their generosity. But here, how could we compare the donations which were voluntary to Terumah which is mandatory?

The answer could be that the Torah is teaching us a very important lesson about giving. Sometimes a person gives not because he is generous, but rather because he feels he must give like everyone else. When a person gives due to peer pressure, he will generally not give large amounts because the giving is not coming from a place of generosity. This is what the Torah is teaching us here. When the Torah describes that people who are גדיב לב this means that because of their generous ways, they won't give less than one out of sixty of their respective assets.

This is an important lesson for us as well. The Torah wants us to be generous with our money and give to charity. We often think we are giving money to charity and that makes us generous. However, we need to realize that in a certain sense being generous means we feel that we aren't only giving, but we're also giving up something from ourselves.

הרב רועיאל שונברון

פרשת תרומה פרק כ"ה פסוק ב'

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי

הבעל הטורים מסביר שהפסוק אומר "ויקחו לי", והמילה לי היא גימטרייה של 40. כלומר, מישהו עם עין טובה ייתן אחד מתוך 40. וכשכתוב "כל איש", למילה כל יש את גימטרייה של 50. כלומר, מי שיש לו כמות ממוצעת של נדיבות ייתן אחד מתוך 50. הגימטרייה של האותיות הראשונות של המילים "מאת כל" שווה 60. כלומר, אדם שלא כל כך נדיב ייתן אחד מתוך 60. בדיוק הכמויות שגזרו רבנן שאדם צריך לתת כשהוא נותן תרומה לכהן.

אם ננתח את פירוש בעל הטורים הזה נוכל לשאול את השאלה הבאה. אני יכול להבין למה התורה צריכה להגיד לנו את הסכום המינימלי. וזה כי כדי להיות מוגדר כאדם נדיב, צריך לתת סכום מינימלי שבו אדם מרגיש שהוא באמת נותן מעצמו. אולם מדוע התורה צריכה לרמוז לנו שיש גם כמות מקסימלית להגדרת אדם כנדיב?

התשובה יכולה להיות שאדם שנותן סכום כסף גדול מאוד, זה אולי לא מגיע ממקום של נדיבות, אלא שזו הנטייה הטבעית שלו לבזבז כסף, ולכסף אין ערך כלל בשבילו. זה לא בהכרח סימן של אדם נדיב. עם זאת, אדם שמעריך את ערך הכסף ועדיין יכול לתת אחוזים מנכסיו נחשב לאדם נדיב.

זה שיעור חשוב גם עבורנו. התורה רוצה שנהיה נדיבים בכספנו, אבל היא לא רוצה שה"נדיבות" הזו תבוא ממקום שבו אדם לא מעריך כסף כלל, ולכן הוא שמח למסור אותו. אלא התורה רוצה שנעריך את הכסף שיש לנו, ועדיין נוכל להיפרד ממנו ולתת אותו לצדקה.

RAV ROYALE SCHONBRUN

פרשת תרומה פרק כ"ה פסוק ב'

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה

The Ba'al Haturim explains that the Pasuk says ויקחו לי and the word לי is the numerical equivalent of 40. This means that someone with a good eye will give one out of 40. Then, when the Torah says כל איש, the word כל has the numerical equivalent of 50 which means that someone who has an average amount of generosity will give one out of 50. In addition, the numerical equivalent of the first letters of the words כל מאת equal 60 which means someone with a bad eye who is not so generous will give one out of 60 just like what the Rabanan decreed a person should give when giving Terumah to the Kohein.

If we analyze this Ba'al Haturim we can ask the following question. I can understand why the Torah needs to tell us the minimum amount in order to be defined as a generous person because you need to be giving a minimal amount in order to feel like you're giving from yourself. However, why does the Torah need to hint to us that there is a maximum amount in order to be defined as a generous person?

The answer could be that a person who just gives a supremely large amount of money might not be coming from a place of generosity. Rather, it might just be his natural tendency to spend money because he doesn't value money. This is not necessarily the sign of a generous person. However, a person who appreciates the value of money and can still give away a percentage of his assets is a generous person.

This is an important lesson for us as well. The Torah wants us to be generous with our money, but it does not want that "generosity" coming from a place where a person doesn't value money at all. The Torah wants us to value the money we have and still be able to part with it by giving it to charity.

Analyzing Chazal

A new and innovative program based on the methodology of the Alter of Slabodka with Rabbi Royale Schonbrun

Breathe life and excitement into learning the parsha of the week.

Learn the skills you need to analyze chazal and open up their depth and beauty to you.

Email us at Royaleschonbruncpa@gmail.com to receive our weekly 5-minute Analyzing Chazal podcast and Torah magazine on the weekly parsha.

Coming soon - live interactive shiurim in person or internet based where we breakdown the Chazal together in small groups. Details to follow.

For more information, please call 054-6374321

To listen to previous shiurim scan the QR code

If you want to sponsor an edition of Analyzing Chazal in l'iluy nishmas or in honor of someone, please contact us at 054 637 4321.

אם תרצו לקחת חלק בהפצת עלוני עיונים בחז"ל לעילוי נשמה או לרפואה שלמה, צרו קשר איתנו בטלפון 054-6374321